

Marktconsultatie

Toetsing Toelating Overmaatse Schepen (TTOS)

Uitgegeven door	Rijkswaterstaat, dienst Water, Verkeer en Leefomgeving, afdeling Kennis Inkoop
Auteurs	Boyd de Wolf- Inkoop adviseur RWS-WVL
Informatie:	Primair via TenderNed berichtentool Alternatief via boyd.de.wolf@rws.nl
Datum	5 februari 2026
Status	Definitief

Inhoud

Hoofdstuk 1	3
1.1 Opdrachtbeschrijving/ situatie	3
1.2 Doel van de marktconsultatie	5
1.3 Toelichting marktconsultatie	5
Hoofdstuk 2	7
2.1 Planning	7
2.2 Afronding	7
2.3 Terugkoppeling marktconsultatie	8

Marktconsultatie Toetsing Toelating Overmaatse Schepen (TTOS)

Hoofdstuk 1

1.1 Opdrachtbeschrijving/ situatie

Deze opdracht wordt uitgevoerd binnen het project 'Toelatingsbeleid Rijksbinnenwateren'. Dit project is gericht op de omgang met ontheffingen voor overmaatse schepen (BPR art. 9.02).

Het project heeft tot doel de omgang met ontheffingen voor overmaatse schepen te evalueren en waar nodig bij te stellen.

Hierbij wordt rekening gehouden met de doelstellingen van IenW en RWS: vlot en veilig verkeer over water en assetmanagement als hoofdproces met een focus op het basis kwaliteitsniveau.

Uit eerdere onderdelen van het project is gebleken dat de huidige omgang met ontheffingen voor overmaatse schepen niet langer gewenst is. RWS is daarom voornemens om te stoppen met het verlenen van ontheffingen in de huidige vorm. Daartegenover staat, dat daar waar met regelmaat en op reguliere basis ontheffingen verleend werden, formalisering in de 'Regeling communicatie en afmetingen Rijksbinnenwateren' (Rcar) wordt overwogen.

Voor deze afweging dient een toetsing uitgevoerd te worden welke toetst op veiligheid, vlotheid en impact op assetmanagement.

De opdracht is gesplitst in:

1. Het opstellen van een toetsingsmethode
2. Het toepassen van deze toetsingsmethode op een selectie aan vaarwegen en objecten (geen onderdeel van de initiële opdracht)

Opstellen toetsingsmethode

De methode dient rekening te houden met veiligheid, vlotheid en de impact op assetmanagement.

Voor vlotheid en nautische veiligheid kan (voor vaarwegen waar geen gemengd gebruik met zeevaart is) deels gebruik gemaakt worden van een eerder opgestelde methodiek genaamd BOOS (beoordelingsmethodiek ontheffingen overmaatse schepen). In deze methodiek wordt gebruik gemaakt van een Excel waarin alle segmenten van het vaartraject ingevuld moeten worden. Vervolgens worden deze segmenten getoetst aan de Richtlijnen vaarwegen (RVW). Daar waar het traject niet voldoet aan de richtlijnen, schrijft de methode een expertsessie voor om het risico en eventuele maatregelen te beoordelen. Belangrijk hierbij is dat het tweede deel van de BOOS op uniforme wijze gebeurt. Het opstellen van deze uniforme wijze is een onderdeel van de opdracht.

Naast vlotheid en nautische veiligheid moet ook getoetst worden op de impact op het assetmanagement. Hieronder valt zowel veiligheid als (overmatige) slijtage. Wat betreft (overmatige) slijtage moet er getoetst worden of het gebruik van de asset in balans is met de huidige onderhoudsstrategie. Onder veiligheid valt constructieveiligheid, zoals bijv. sterkte van bolders in sluizen en aanvaringsveiligheid. Deze data is niet altijd beschikbaar en zal dus mogelijk per object achterhaald moeten worden.

De toetsingsmethodiek dient bruikbaar te zijn voor zowel kleine (niet complexe) vraagstukken als grote (complexe) vraagstukken, waarbij voor de kleine/niet

complexe vraagstukken een eenvoudiger traject doorlopen wordt dan voor de grotere/complexe vraagstukken.

De onderbouwing die volgt uit de toetsingsmethodiek moet geschikt zijn voor zowel de beleidskern als onderbouwing richting de sector. Bovendien moeten er concrete antwoorden uit de toetsing komen, zonder restvraagstukken. Dit betekent dat we gebruik moeten maken van de beschikbare kennis, data en modellen.

Het antwoord kan dus een beleidskeuze zijn; wel onderbouwd maar niet 100% exact berekend (i.v.m. gebrek aan kennis of modellen). Voorbeeld:

Extra slijtage aan het vaarwegprofiel is lastig om te berekenen en bovendien indien achteraf gemeten niet met 100% zekerheid toe te wijzen aan grote(re) schepen. Het kan ook veroorzaakt zijn door bijv. een intensivering van verkeer of andere factoren.

Omdat niet exact aangegeven kan worden wat de impact van grotere schepen is, zal hier een beleidskeuze gemaakt moeten worden. Dat kan bijvoorbeeld in de volgende vorm: zien we dat extra baggerwerk t.o.v. de huidige onderhoudsstrategie nodig is, dan kiezen we ervoor om niet groter te gaan varen en de slijtage niet erger te maken.

(n.b.: dit is slechts een voorbeeld, dat wil niet zeggen dat deze oplossing ook gebruikt dient te worden in de methode)

In verband met een andere plaatselijke situatie en daarmee in steek van het onderzoek, wordt onderscheid gemaakt tussen de BPR rijksbinnenwateren, het Noordzeekanaal(gebied) en het Kanaal van Gent naar Terneuzen.

Noordzeekanaalgebied & Kanaal van Gent naar Terneuzen

In het Noordzeekanaalgebied (NZK) geldt een andere situatie, o.a. in verband met de aanwezigheid van zeevaart en het feit dat het operationeel verkeersmanagement niet bij RWS ligt maar bij de directeur Centraal Nautisch Beheer (CNB).

Het Kanaal van Gent naar Terneuzen (KGT) valt niet onder het BPR. Daarom vindt hier dus ook geen toetsing plaats omwille van een Rcar wijziging. Op het KGT spelen echter vergelijkbare vraagstukken, zij het met iets andere uitgangspunten. De vlotheid speelt hier bijvoorbeeld een grote rol. Vanwege de grote overlap in kennis en omwille van uniformiteit willen we dit meenemen in dit onderzoek.

Methode

Ook hier dient de methode rekening te houden met veiligheid, vlotheid en de impact op assetmanagement.

Bij de binnenwateren kan voor de vlotheid en nautische veiligheid gebruik gemaakt worden van BOOS, echter deze is niet geschikt voor het NZK of KGT omdat de RVW opgesteld is voor binnenvaart en niet voor zeevaart. De te ontwikkelen methode dient echter wel uniform te zijn (voor zover mogelijk) met de methodiek van de binnenwateren.

Op het NZK is bekend dat het huidige gebruik niet in balans is met de onderhoudsstrategie. Voor dit gebied dient uitgezocht te worden hoe de onderhoudsstrategie aangepast moet worden om het huidige gebruik te kunnen faciliteren.

Op het KGT is ook bekend dat het huidige gebruik niet in balans is met de onderhoudsstrategie. Voor dit gebied dient getoetst te worden op een aantal scenario's. Hierbij moet getoetst worden op bovengenoemde punten, waarbij per scenario een passende onderhoudsstrategie moet worden aangegeven.

1.2 Doel van de marktconsultatie

Op dit moment is er te weinig bekend wat de mogelijkheden vanuit de markt zijn om een objectieve onderbouwing te kunnen geven over dit onderwerp. Daarom willen we ons oriënteren om eerst beter zicht te krijgen op de actuele beschikbare expertises en onderzoeksmethoden in de markt middels een schriftelijke marktconsultatie.

Via deze consultatie wil Rijkswaterstaat concreet:

- Inzichten verzamelen over de actuele beschikbare expertise en onderzoeksmethoden in de markt om te onderzoeken:
- Inzicht verkrijgen in de haalbaarheid van de opdracht op het gebied van ...

We stellen daarom de volgende vragen aan marktpartijen:

1. Expertise en ervaring:
 - a. Bezit uw organisatie de benodigde expertise en ervaring om deze opdracht uit te kunnen voeren.
 - b. Zo nee, zouden jullie de opdracht in samenwerking met een andere partij kunnen uitvoeren? Hoe zou deze samenwerking eruitzien?
2. Inhoud:
 - a. Is de vraagstelling helder? Kunt u kort in eigen woorden uiteenzetten welk product met welke diepgang u zou opleveren?
 - b. Het product moet beleidsbeslissingen mogelijk maken. Komt dit duidelijk genoeg naar voren in de omschrijving?
3. Haalbaarheid:
 - a. Wat is uw inschatting van de planning die met deze opdracht gemoeid zal zijn?
 - b. Wij hebben dit onderzoek geraamd op ca. 110.000 euro excl. BTW. Is dit naar uw inschatting realistisch?
4. Algemene opmerkingen:
 - a. Heeft u nog andere opmerkingen of suggesties die relevant zijn in het kader van deze marktconsultatie en dit project?
 - b. Heeft u nog suggesties over hoe er wordt omgegaan met onze uitvragen aan marktpartijen en hoe RWS daarin kan optimaliseren?
 - c. Bent u bereid om na uw schriftelijke reactie met Rijkswaterstaat in gesprek te gaan voor een nadere toelichting?

1.3 Toelichting marktconsultatie

Een marktconsultatie is een geoorloofd en rechtmatig hulpmiddel bij het vaststellen van een optimale uitvraag. Natuurlijk moet een aanbestedende dienst zich bij een marktconsultatie houden aan de algemene beginselen van het aanbestedingsrecht, maar verder stellen de Europese richtlijnen (Richtlijn 2004/18/EG en diens opvolger Richtlijn 2014/24/EU voor klassieke sectoren) en Nederlandse wetgeving (Aanbestedingswet 2012) geen specifieke (procedurele) eisen aan de marktconsultatie. In feite is een marktconsultatie daarmee vormvrij.

Een marktconsultatie is zowel voor de overheid als voor de marktpartijen vrijblijvend. Een aanbestedende dienst die geborgd heeft dat alle verstrekte informatie voor eenieder gelijk is, die partijen voldoende tijd geeft om een offerte uit te brengen, die geen voorkeur laat blijken en die van te voren goede afspraken maakt over vertrouwelijkheid van concurrentiegevoelige informatie kan tijdens een marktconsultatie in beginsel alle gewenste informatie uitwisselen. Zo worden ook de juridische risico's verminderd.

Bron: Handreiking Marktconsultatie PIANOo (2016)

De marktconsultatie wordt gehouden onder de volgende voorwaarden:

- Deze marktconsultatie is in eerste instantie schriftelijk;
- De deelname is geheel vrijwillig en vrijblijvend;
- Gezien het vrijblijvende karakter van de marktconsultatie, kunnen er op geen enkele wijze geen rechten ontleend worden aan enige informatie verstrekt in het kader van deze marktconsultatie. Dit geldt zowel voor Rijkswaterstaat als voor de geïnteresseerde marktpartijen;
- De door middel van deze marktconsultatie aan Rijkswaterstaat verstrekte informatie wordt vertrouwelijk behandeld en wordt niet gebruikt voor een ander doel dan het opdoen van marktkennis;
- Er worden geen vergoedingen gegeven voor gemaakte of te maken kosten, verbonden aan de marktconsultatie;
- Er vloeien geen consequenties voort uit de deelname aan de consultatie, ten aanzien van een eventuele aanbestedingsprocedure in de toekomst. Er ontstaan geen voorkeursposities of uitsluitingsgronden door deelname aan de consultatie;
- Rijkswaterstaat behoudt zich het recht voor om de planning, zoals in dit document geschetst is, naar eigen inzicht aan te passen en/of het traject van de marktconsultatie geheel of gedeeltelijk te staken.

Procedure:

- Marktpartijen worden uitgenodigd om hun reacties en feedback in het reactie format in te vullen en deze via de berichtenmodule van TenderNed in te dienen.
- De reacties zullen vertrouwelijk worden behandeld.
- Na afloop van de consultatie zal Rijkswaterstaat de resultaten analyseren en gebruiken om de aanbestedingsstukken te verfijnen.
- De rode draden uit deze marktconsultatie zullen gepubliceerd worden op TenderNed.

Voor vragen kunt u contact opnemen via de berichtenmodule van TenderNed.

Wij danken u bij voorbaat voor uw medewerking.

Hoofdstuk 2

2.1 Planning

Rijkswaterstaat behoudt zich het recht voor om wijzigingen in de planning aan te brengen c.q. van de planning af te wijken. In dergelijke gevallen vindt de communicatie richting alle geïnteresseerde marktpartijen plaats *via TenderNed*, waarbij de planning op TenderNed leidend is.

Op hoofdlijn worden de volgende stappen gehanteerd:

1. Publicatie uitnodiging marktconsultatie via TenderNed;
2. Sluitingsdatum marktconsultatie;
3. Publicatie verslag marktconsultatie.

	Activiteit	Datum
1	Publicatie marktconsultatie	Februari 2026
2	Sluitingsdatum marktconsultatie	1 maart 2026
3	Publicatie verslag marktconsultatie	Uiterlijk 1 april 2026

De marktconsultatie wordt mogelijk gevolgd door aanvraag van de opdracht, die voor Q2 2026 gepland staat.

Onderstaande tabel geeft een beknopt overzicht van de planning van de opdracht.

Activiteit	Datum
Start opdracht	Juli 2026
Eindoplevering	Nader te bepalen

2.2 Afronding

Het verslag van de marktconsultatie is beschikbaar op 1 april 2026 via TenderNed.

2.3 Terugkoppeling marktconsultatie

Expertise en ervaring

Er zijn in totaal 5 reacties ontvangen (van de 6 geïnteresseerde partijen) van partijen die de nodige kennis in huis hebben, of dit via een samenwerking of met een onderaannemer kunnen bewerkstelligen.

Inhoud

De vraagstelling is nog niet helemaal duidelijk. Veelal lijkt men te denken dat gevraagd wordt om een toetsingsmethode voor het afgeven van ontheffingen. Dit is niet het geval, het gaat om toetsing voor opname in de Rcar. Ontheffingen in de huidige vorm wil RWS juist mee stoppen.

Er wordt naar de benodigde diepgang en detailniveau gevraagd. Dit is juist iets wat wij aan de marktpartij vragen: hoe diep moet je gaan om een beleidsbeslissing te verantwoorden.

Naar aanleiding van gesprekken met reagerende partijen zal RWS de vraagstelling verhelderen.

Het is de meeste partijen wel helder dat het product beleidsbeslissingen moet faciliteren.

Haalbaarheid

Over het algemeen wordt zowel de doorlooptijd als de raming als realistisch ingeschat.

Vervolg

Rijkswaterstaat gaat verder met het doen van veldonderzoek/ Deskresearch om de vraagstelling scherper te maken. Een mogelijk vervolg van de opdracht is dat er middels een (meervoudig onderhands) inkooptraject wordt ingekocht in de loop van 2026.